
MĚSTSKÁ KNIHOVNA DAČICE

Pantočková ul. 89, tel.: 384 422 397

2018 – 150 let od založení čtenářského spolku Dyje, 125 let od založení veřejné knihovny

K O M E N T Á Ř

k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2014

Městská knihovna Dačice je univerzální veřejnou knihovnou zřízenou Městem Dačice. Je knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí pro část okresu Jindřichův Hradec. Podrobný komentář ke standardům výkonu regionálních funkcí za rok 2014 je zpracován samostatně.

Činnost a služby knihovny byly zaměřeny na následující priority:

- **Knihovna se v roce 2014 zaměřila na zlepšení úrovně odborné práce (přechod na katalogizační formát MARC21) a na zkvalitnění automatizace (granty VISK, modernizace počítačového vybavení, PŘECHOD NA KATALOGIZAČNÍ FORMÁT MARC21)**, půjčujeme čtečku e-knih.
- **Realizovali jsme klíčové aktivity: KNIHOVNA JAKO OÁZA SLUŽEB** - celoživotní učení, veřejné služby a služby pro zdravotně postižené občany, kulturní a vzdělávací programy se vztahem ke knize a k rozvoji komunity. Jsme konzultačním střediskem pro virtuální univerzitu třetího věku České zemědělské univerzity v Praze (2 skupiny studentů).
- **Integrace tradičních a online služeb, cílená propagace** (prezentace v regionální televizi, v regionálním tisku, přednášky na školách, ...)
- Z koncepce rozvoje knihovny vyplývá hlavní limitující činitel rozvoje služeb = **nedostatek místa pro dokumenty i uživatele**. Trvale se snažíme upozorňovat na jedinou a největší překážku, která určuje limity pro rozvoj služeb knihovny a tou je nedostatek místa.

PROJEKTY 2014:

- Účastníme se celostátních knihovnických akcí: **Březen – Měsíc čtenářů či Týden knihoven**... knihovna se stala partnerem Zdravého města Dačice (kampaň Zvířátka také nekouří, Dny zdraví)
- **SEJDEME SE V KNIHOVNĚ** - autorská čtení, přednášky, cestovatelé, ochrana životního prostředí (přednášky o grafoterapii, O zdraví, beseda ke knížce Tváře undergroundu, cestování – T. Kubeš), pořady pro Dům s pečovatelskou službou, autorská čtení – dr. J. Viewegh, V. Brabenec a J. Karafiát, výstavy v minigalerii na schodech (Současná německá literatura pro děti a mládež – s Goethe institutem, práce dětí ze ZŠ v Dačicích, Fotografie J. Müllera aj.)
- **Vzdělávání** - základy práce s PC, virtuální univerzita třetího věku (vu3v), seminář Současná literatura pro děti a mládež,
- **Knihovní fondy pro nevidomé a slabozraké** – zájem o službu stoupá, ve fondu máme celkem 534 zvukových knih, odkaz na webu knihovny.
- **Přispívaly jsme svými katalogizačními záznamy do Souborného katalogu ČR a podílely jsme se na zpracování národního souboru autorit.**
- **DĚTSKÉ ODDĚLENÍ – Lovci perel** – I. ročník, vyhodnocení – akce Krámek Lovců perel (17. 12. 2014), Škola naruby aneb **Celé Česko čte dětem** (Lakomá Barka – divadlo Kaká), **Noc s Andersenem, Už jsem čtenář aneb Knížka pro prvňáčka, pasování** na rytíře řádu čtenářského (ve spolupráci s Tyláčkem a St. zámekem v Dačicích), karta pro prvňáčka, besedy o knihách a lekce knihovnicko-informační výchovy pro základní školy, návštěvy dětí ze speciální školy. Dětské oddělení má na webu knihovny své stránky:
<http://www.mkdac.cz/detske/>

Standardy a benchmarking – většinu ukazatelů splňujeme s výjimkou plochy a studijních míst pro uživatele.

		Standard/benchmarking - medián	Dačice
Knihovní fond	Obnova knihovního fondu – KF - (částka v Kč na obyvatele na nákup KF za rok)	30-45 Kč	34,- Kč
Studijní místa	Studijní místa pro uživatele knihovny	20 až 28	20
Knihovna	Plocha knihovny určená pro uživatele	Nejméně 60m2 na 1000 obyvatel	43 m
	Provozní doba knihovny pro veřejnost	28 – 40 hodin týdně	34
Webová stránka	Vlastní webová stránka knihovny	ANO	ANO
Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu uživatelů	31,72%	37,4%
Čtenáři	Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	16,59	18,8
	Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	39,61	48,51
	% nákladů na pořízení knihovního fondu z celkových provozních nákladů	11,48	15,08

I. KNIHOVNÍ FOND

	Stav k 31. 12. 2013	Přírůstky 2014	Úbytky 2014	Stav k 31. 12. 2014
Vlastní fond MěK	29 978 k. j.	1 358	870	30 466 k. j.
Fond RF	8 727	553	336	8 944
Fond Měk celkem	38 705			39 410
Obrat KF	2,59			2,48
Fond neprofi	25 780			26 058
Sumář celkem	64 485			65 468

- **Knihovní fond městské knihovny** se skládá z fondu knih, zvukových knih, periodik a CD-ROMů. Šestým rokem jsme budovali fond **ZVUKOVÝCH KNIH (396 sv. ZK)**. Důležitým dílčím fondem je **fond regionální literatury**. Knihovní fond knih je tvořen fondem městské knihovny včetně fondu poboček a výměnným fondem pro obsluhované základní knihovny.
- Na nekomerční tituly české literatury využíváme dotaci Česká knihovna.
- **Prostředky na doplňování knihovního fondu** novými tituly se nezvyšují. Čtenáři požadují především novinky, ze starší produkce trvá zájem o doporučenou četbu. NEDOSTATEK PROSTOR NAVÍC NEUMOŽŇUJE VÝRAZNÉ ROZŠÍŘOVÁNÍ FONDU, KNIHY NENÍ KAM DÁVAT. Při doplňování využíváme nejrozumnějších slev, nákup přes internet, který jednoznačně převažuje nad ostatními (internetová knihkupectví Kosmas, Portál aj.), zlevněné knihy, místní knihkupectví.
- **Přírůstky knih a brožur:** do fondu městské knihovny přibylo **1.267 knih a 91 ZK**. Průměrná **cena knihy 2014 je 177,- Kč** (155,-Kč/2010 a 2011, 182,-Kč/2009, 143,- Kč/2007, 2012/166,- Kč, 177,- Kč/2013).
- Knihy jsou zpracovávány podle angloamerických katalogizačních pravidel AACR2 s využitím sdílené katalogizace z internetu. V roce 2014 jsme přešli z katalogizačního formátu UNIMARC

na formát MARC21 (dotace MK ČR). Knihovna používá knihovní systém Clavius, od roku 2008 se podílíme na zpracování národního souboru autorit a využíváme sdílenou katalogizaci z NK ČR, čímž se zlepšuje kvalita katalogizačních záznamů.

- **Odpisy:** v roce 2014 byly odepisovány především opotřebované, špinavé a poškozené tituly. Z výměnného fondu byly vyřazovány opotřebované knihy a knihy s koncem monopolu (sdružené prostředky obcí, starší tituly převedeny do fondu obecních knihoven).
- **Výměnný fond** – krajská dotace na nákup fondu v rámci regionálních funkcí umožňuje dostatečné doplňování tohoto fondu nákupem knih a periodik. Rovněž díky sdruženým prostředkům obcí byl tento výměnný fond významně rozšířen – o **553 svazků**.
- **Pobočky:** knihovna se stará celkem o 5 poboček (Bílkov, Dolní Němčice, Chlumeck, Malý a Velký Pěčín,). Knihovníci půjčují 1 hodinu týdně - Chlumeck, Malý Pěčín a D. Němčice – 1,5, Bílkov, Velký Pěčín – 2 výpůjční hodiny týdně). Po skončení projektu PIK zajistilo připojení 4 poboček na Internet město tím, že potřebné prostředky přidalo do rozpočtu knihovny. Knihy a periodika si doplňují a vyměňují prostřednictvím výpůjček z fondu knihovny. Vlastní fond poboček je uložen v Claviu. Nových knih s lokací pobočky bylo nakoupeno 49 svazků.

II. UŽIVATELÉ

Městská knihovna	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet návštěvníků - celkem	27 683	27 615	30 154	27 480	48 001	257 392 Carmen?! 22 620 Bez Carmen
Z toho uživatelé internetu	1984	2 507	2 677	1 645	920	1 065
Počet čtenářů	1295	1 328	1 297	1 276	1460	1 424
Z toho do 15 let	422	476	463	478	518	533
% uživatelů z počtu obyv.	16,6%	17%	16,8%	16,6%	19,1	18,8
% dětí do 15 let z počtu čtenářů	32,6%	35,8%	35,6%	37,5%	35,5%	37,4%
Virtuální návštěvy webové stránky	10 450	7 268	9 197	8 672	8 933	9 170
Fyzické návštěvy v %	82,4 %	86,4%	84,6%	83,6%	48,6%	
Návštěvníci on-line služeb	17,7 %	13,5%	15,4%	16,4%	51,4%	
Návštěvníci internetu - % z fyzických návštěv	8,7%	10,5%	10,5%	7,2%	4,8%	4,7%
Návštěvníci akcí - % z fyzických návštěv	12,3%	7,2%	9%	10,2%	12,9%	11%
Region						
Návštěvníci neprofi	11 365	10 689	9 667	10 082	8 941	8 083
Čtenáři neprofi	645	629	612	597	560	605
Sumář – návštěvníci celkem	39 048	38 304	39 821	37 562	56 942	265 475
Sumář – čtenáři celkem	1 940	1 957	1 909	1 873	2 020	2 029

- **Počet čtenářů dramaticky neroste, ale také se dramaticky nesnižuje. Počet návštěvníků celkem je ovlivněn nasazením online katalogu knih – Carmen.** Bude nutné jednat s firmou LANius, aby upravili statistiky přístupů s ohledem na konkrétní knihovny.
- **Výborná je možnost stáhnout si fond knihovny do tabletu či mobilu a rychlé rozšiřování využívání těchto virtuálních služeb pravděpodobně také zvyšuje počet virtuálních návštěvníků, nicméně to „hausnumero“ není příliš vypovídající.**
- Již dále neklesá počet uživatelů internetu v knihovně, nicméně jeho masivní rozšíření do domácností a škol a přístup přes veřejné wi-fi sítě je reálným faktem, který významně ovlivňuje využívání PC v MěK.
- **Počet registrovaných čtenářů v městské knihovně se stále drží nad hranicí 1400 čtenářů,** přibýlí dětských čtenářů, což nás velice těší. Je to výsledek systematické práce knihovny se školami již od mateřských škol a větší pozornost, kterou čtenářské gramotnosti věnují samy školy. Stále je a bude

- nutné „bojovat“ o dětského čtenáře, o děti zavalené často jednodušší a lákavější nabídkou, i když povrchní a nekvalitní. Knihovnu hodně navštěvují maminky s dětmi již od batolecího věku, což je skvělé.
- **Virtuální** přístupy do knihovny ukazují na nutnost věnovat trvalou pozornost webovým stránkám. Virtuální návštěvy webové stránky a především využívání online katalogu a online služeb jsou důležitým ukazatelem činnosti knihovny. Hledání v online katalogu knihovny se stalo běžným standardem, podporujeme jeho znalost individuálními knihovnicko-informačními lekcemi při zápisu každého čtenáře.
 - I v roce 2014 se metodička v rámci regionálních funkcí věnovala doplňování a aktualizací webových stránek obsluhovaných knihoven. Jejich návštěvníci na nich najdou vedle výpůjční doby, služeb, historie či fotografií z akcí také nové knihy, které je možné si v knihovně půjčovat. Metodička se dále snaží umístit odkazy na tyto stránky na weby obcí, linky jsou i na webu mikroregionu. Návštěvnost některých stránek je velice hezká. Viz například: www.knihovnaceskyrudolec.webz.cz/

III. VÝPŮJČKY

	Výpůjčky 2010	Výpůjčky 2011	Výpůjčky 2012	Výpůjčky 2013	Výpůjčky 2014
Výpůjčky Měk	85 592	83 408	80 087	77 559	75 530
Počet výpůjček na 1 obyvatele	11	10,8	10,4	10,1	9,9
Počet výp. na 1 registr. uživatele	64,4	64,3	62,7	53,1	53
Náklady na KF v Kč na 1 obyvatele	33,18 Kč	34 Kč	34 Kč	37 Kč	38 Kč
Náklady na KF v Kč na 1 výpůjčku	4,61 Kč	5,14 Kč	3,42	3,68	3,77
Výpůjčky neprofi	19 195	18 020	15 857	15 001	15 154
Výpůjčky celkem – sumář všech ZK	104 787	101 428	95 944	92 550	90 684

- Výpůjčky periodik jsou sledovány a uváděny zvlášť a nepřiřítávají se k výpůjčkám naučné literatury, tvoří 15,7% výpůjček. Prolongace tvoří 34,2% ze všech výpůjček.
- Pracovnice městské knihovny zajišťovaly ve všech odděleních komplexní knihovnické služby: výpůjční, informační, bibliografické, rezervační a reprografické. Knihovní systém Clavius.
- Knihovní systém Clavius mají rovněž obsluhované základní knihovny: Budeč (ukládání KF), Dešná, Třebětice (ukládání KF), Velká Lhota, Volfířov, Písečné, Český Rudolec, Cizkrajov a Staré Hobzí.
- Největší počet z vypůjčených knih tvoří beletrie pro dospělé, procenta výpůjček periodik se výrazně nemění, co je nepříjemné, že klesají výpůjčky naučné literatury (literatura ke studiu - vše je na internetu na webech příslušných škol, čtenář zjistí v katalogu, že knihu nemáme, do knihovny již nepřejde – ztrácí se nám zpětná vazba, co konkrétně našim čtenářům chybí a co by bylo potřeba do fondu doplnit.
- Dostatek prostředků na doplňování novými knhami především v regionálních službách umožňuje dostatečný výběr a nabídku čtenářům na vesnicích. Doufáme, že se zastaví i přes pokles počtu obyvatel, trend poklesu výpůjček. Knihovny začínají být často brány jako důležitá místa v životě obce.

IV. DALŠÍ ÚDAJE

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Meziknihovní výpůjční služba – z jiných kn.	173	143	137	148	140	103
Výměnné soubory	145/ 7595	111/ 5746	124/ 6736	106/ 5553 sv.	115/ 5962 sv.	123/ 6141 sv.
Poradenská činnost - RF	184	149	163	85	65	91
Vzdělávání knihovníků	9	3	14	7	9	6
Kulturní akce na 1000 obyvatel	9,1	7				16
Kulturní akce - Měk	71	56	83	97	75	85
Kulturní akce - neprofi	30	29	35	21	20	12
Kulturní akce - sumář	101	85	118	118	95	97
Plocha kn. pro uživatele - Měk	345	345 m2	345 m2	345 m2	350 m2	350 m2
Plocha kn. pro uživatele - neprofi	805	817 m2	805 m2	766 m2	807 m2	807 m2
Plocha kn. pro uživatele - sumář	1 150	1 162 m2	1 150 m2	1 111 m2	1 157 m2	1 157 m2

- **Trvá zájem o vzdělávací akce** – základy ICT (individuální zájemci, přednášky, lekce knihovnicko informační výchovy, virtuální univerzita třetího věku. Pravidelná je spolupráce se školami v místě, knihovna se zapojila do řady celostátních knihovnických i celoměstských kulturních akcí (Březen – měsíc čtenářů, soutěže v dětském oddělení, lekce informatiky (ZŠ, Spec. škola, ISŠTO, SOUZ, Gymnázium) a besedy na nejrůznější témata pro školy (Moje město Dačice, Ilustrace a ilustrátoři aj.), Týden knihoven, v letní čítárně se v případě dobrého počasí odehrávají programy pro děti, **autorská čtení** - spisovatelé – M. Stehlík, E. Turnová, dr. J. Viewegh, přednášky – zdraví, cestování, ...
- **Pobočky (PO):** čtyři pobočky (kromě Chlumce) jsou připojeny na internet a poplatky za toto připojení jsou hrazeny z rozpočtu knihovny, všechny pobočky jsou vybaveny počítačem - Bílkov, D. Némčice, Chlumec, M. Pěčín, V. Pěčín. Nejlepších výsledků dosahuje PO v Bílkově a Velkém Pěčíně.
- **Regionální služby:** uskutečněno 32 metodických návštěv, 91 konzultací, revize a aktualizace fondů – 6 obecních knihoven, informační lekce, vzdělávání, doplňování a zpracování výměnného fondu. Automatizace větších obecních knihoven, doplňování webových stránek vytvářených pomocí šablony. Pomoc při organizaci akcí, jednání s obcemi.
- **Počet studijních míst** je nízký a **je limitován prostorovými omezeními**. Počet počítačů pro uživatele: 3 v odd. pro dospělé, 3 v odd. pro děti plus počítače na pobočkách. Na Internet je knihovna připojena pevnou linkou, která vyhovuje a je dostatečně rychlá (radiový spoj). Společná linka s městem.
- **Městská knihovna převážně splňuje standardy knihovnických a informačních služeb** (s výjimkou prostorových možností) **a atest pověřené knihovny. Městská knihovna se od roku 2008 účastní projektu Benchmarking.**

V. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

- Webové stránky městské knihovny včetně online katalogu jsou na doméně knihovny: **www.mkdac.cz**, aktualizaci stránek zajišťuje ředitelka, část pro obsluhované knihovny metodika. Stránky jsou průběžně aktualizovány. Rozšiřují se služby a prvky webu 2.0. Zakoupením katalogu Carmen jsme nabídli našim čtenářům a uživatelům další možnosti přístupu k fondu.
- Webové stránky obecních knihoven jsou na webu městské knihovny – šablona z knihovny Hradec Králové – domény webk nebo wz – aktualizuje metodika. Weby jsou zdarma do 500 obyvatel a fungují. Informace o obsluhovaných knihovnách jsou většinou i na webech příslušných obcí.
- Od roku 2009 má knihovna zakoupený modul pro další fond, tzn., že knihovníci z obsluhovaných knihoven si mohou vybírat pouze ve výměnném fondu a nemate je celý fond.

VI – VIII ZAMĚSTNANCI, PŘÍJMY, VÝDAJE

1. Městská Knihovna Dačice hospodařila podle schváleného rozpočtu (příspěvek města – 2.249.000,- Kč, krajská dotace, příspěvky obcí, vlastní příjmy). BYLA VYMĚNĚNA OKNA V PRŮČELÍ BUDOVY – NOVÁ JSOU TAKÉ DŘEVĚNÁ A TĚSNÍ.
2. Dotace na regionální funkci knihovny – 316.000,- Kč, grant Česká knihovna – 5.829,- Kč, příspěvky obcí na nákup výměnného fondu – 72.636,- Kč.
3. **Městská knihovna:** ředitelka (Mgr. Zdeňka Chadimová, FF UK Praha, 1 úvazek), oddělení pro dospělé (Marie Pykalová, Střední knihovnická škola Brno, 1 úvazek), oddělení pro děti (Štěpánka Krebsová, SZŠT, 0,625 úvazku). Pobočky MěK v místních částech města Dačice, oddělení pro dospělé, pobočky (Alena Nováková, 0,70 úvazku) účetní (Miloslava Slavíková, 0,30 úvazku). **Regionální služby:** Miloslava Slavíková, 0,70 úvazku – hrazeno z krajské dotace.
4. Průběžně byla prováděna kontrola čerpání finančních prostředků na jednotlivých položkách rozpočtu a byly koordinovány nákupy v souladu s čerpáním a se stanovenými limity.
5. Knihovna fungovala třináctým rokem jako pověřená knihovna pro výkon regionálních funkcí, na výkon této funkce získává důležitou krajskou dotaci.
6. Knihovna má ucelený a funkční systém vnitřních směrnic. Kontroly hospodaření z MěÚ v Dačicích proběhly bez nedostatků.
7. Hospodaření knihovny v roce 2014 skončilo zlepšeným výsledkem hospodaření ve výši 42.123,81 Kč.

Obrazová příloha – knihovna 2014 – výběr z akcí

Děti jsou v knihovně často 	Březen – nejlepší čtecí rodiny
Březen - grafoterapie 	Dílna - quilling
Celé Česko čte dětem 	Recitační soutěž prvňáčků – projekt Knížka pro prvňáčka
Tematické kufříky 	Kampaň proti kouření

Noc s Andersenem

Dopoledníček aneb Knížka pokaždé jinak

Současná německá literatura pro děti a mládež – výstava s Goethe Institutem

Autorské čtení – knížka Tváře undergroundu

Týden knihoven – T. Kubeš

Pasování druháků na rytíře řádu čtenářského na Státním zámku

Lovkyně perel

Krámek Lovců perel

Autorské čtení Eva Turnová

Autorské čtení doktor Jiří Viewegh

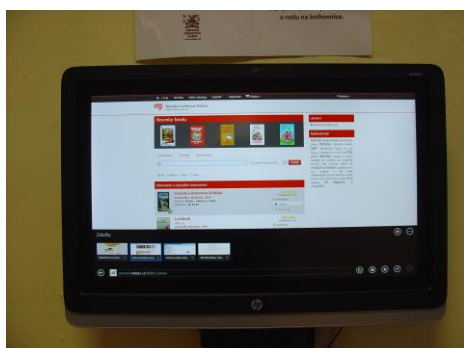
Týden knihoven – o houbě reishi

Velké společné říjnové čtení –
Speciální škola

Dotykový online katalog

Porada knihovníků obecních knihoven

